УДК 616.12-008.331.1-057.87(477.84)

В. Л. СМІРНОВА, Н. Я. ПАНЧИШИН, О. А. ГОЛЯЧЕНКО, Б. А. ГОЛЯЧЕНКО (Тернопіль)

АРТЕРІАЛЬНИЙ ТИСК УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ III КУРСУ ТДМУ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського»

Наведено дані про артеріальний тиск студентів третього курсу ТДМУ імені І. Я. Горбачевського. З них 59,4±3,0 % мають оптимальний артеріальний тиск, а 11,9±1,9 % – проблемний, з яких 10,5±1,8 % страждали від початкової гіпертонічної хвороби. За рік частота оптимального артеріального тиску зменшилася на 12,4±1,9 %, $p<0,001$, а проблемного зросла з 6,7±6,1 % до 11,9±1,9 %.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: **артеріальний тиск, студенти.**

Продовжується вимірювання кров'яного тиску в студентів Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського. На цей раз тиск вимірювали у студентів III курсу, вік більшості яких склав 20 років і старші. Дослідження показало, що проблеми з тиском зростали.

Мета дослідження – встановити рівень артеріального тиску у студентів віком 20 років і старших.

Матеріали і методи. Проведено суцільне вимірювання артеріального тиску у студентів. Отримані дані піддані варіаційному аналізу.

Результати дослідження та їх обговорення. Всього артеріальний тиск вимірювали у 276 українських студентів. Із них оптимальний артеріальний тиск (менше 120/80 мм рт. ст.) відмічений у 59,4±3,0 %, тиск до 130/85 мм рт. ст. – 28,6±2,7 %, тиск менший 140/90 мм рт. ст. – 1,4±0,7 %, гіпертонічна хвороба I стадії – у 10,5±1,8 % студентів.

Як бачимо, порівняно з попереднім дослідженням суттєво знизилася частка студентів з оптимальним артеріальним тиском (на 12,4±1,9 %), та суттєво зросла частка студентів із гіпертонічною хворобою I стадії – на 8,5±1,6 %.

Як видно із таблиці 1, до нових проблем додаються хвороби батька з артеріальною гіпертензією, число бабусь, що померли від серцево-судинних захворювань, кількість випитого алкоголю за тиждень, суттєве зменшення числа тих, хто не курить, перенесені психічні травми.

Таблиця1. **Артеріальний тиск і соціально-медичні аспекти українських студентів другого курсу ТДМУ імені І. Я. Горбачевського**

Показник	Рівень артеріального тиску		P_{23} 2011	P_{23} 2012
	<120/80 мм рт. ст.	>140/90 мм рт. ст.		
1	2	3	4	5
Соціальне становище батька				
робітник	39,0±3,8	31,0±8,6	> 0,05	> 0,05
службовець	25,0±3,4	31,0±8,6	> 0,05	> 0,05
інше	36,0±3,8	37,9±9,0	> 0,05	> 0,05
Соціальне становище матері				
робітник	30,5±3,7	24,1±7,9	> 0,05	> 0,05
службовець	38,4±3,8	55,2±9,2	> 0,05	> 0,05
інше	31,1±3,7	20,7±7,6	–	> 0,05
Чи хворів дідусь на АГ				
так	25,6±3,4	17,2±7,0	> 0,05	> 0,05
Чи хворіла бабця на АГ				
так	42,1±3,9	20,7±7,6	> 0,05	< 0,05

© В. Л. Смірнова, Н. Я. Панчишин, О. А. Голяченко, Б. А. Голяченко, 2012

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5
Хвороби тата				
АГ	15,9±2,9	6,9±4,7	< 0,001	> 0,05
ІМ	1,2±0,9	–	–	> 0,05
Інсульт	0,6±0,6	–	–	> 0,05
ЦД	2,4±1,2	3,4±3,4	> 0,05	
Хвороби матері				
АГ	12,2±2,8	13,8±6,4	> 0,05	> 0,05
ІМ	–	–	–	–
Інсульт	0,6±0,6	–	> 0,05	–
ЦД	1,2±0,9	–	–	–
Хтось із дідусів помер від ССЗ				
так	25,6±3,4	24,1±7,9	> 0,05	> 0,05
Хтось із бабусь помер від ССЗ				
так	42,1±3,9	6,9±4,7	–	< 0,05
Перенесені інфекційні хвороби				
1	56,7±3,9	36,7±9,0	< 0,001	< 0,05
2	11,0±2,7	10,1±5,6	> 0,05	> 0,05
3	43,9±3,9	53,2±9,1	< 0,05	> 0,05
Перенесені захворювання нирок	7,3±2,0	13,8±6,4	> 0,05	> 0,05
Перенесений струс мозку	7,9±2,1	13,8±6,4	–	> 0,05
Спосіб життя (ранкова руханка)				> 0,05
регулярна	7,3±2,0	10,3±5,6	> 0,05	> 0,05
нерегулярна	76,8±3,1	65,5±8,8	> 0,05	> 0,05
не займаюсь	15,9±2,9	24,1±7,9	< 0,05	> 0,05
Виконання громадської роботи	7,3±2,0	3,4±3,4	–	> 0,05
Є зайва вага	11,6±2,7	10,3±5,6	> 0,05	> 0,05
Вживання алкоголю				
до 13 років	–	–	–	–
14–17 років	44,5±3,9	41,4±9,1	> 0,05	> 0,05
із 17 років	24,4±3,4	24,1±7,9	> 0,05	> 0,05
щодня	–	–	–	–
1 раз на тиждень	3,0±1,3	17,2±6,9	–	< 0,05
1 раз на місяць	68,9±3,6	55,2±9,2	> 0,05	> 0,05
не п'ю	28,0±3,5	27,6±8,2	–	> 0,05
Куріння сигарет				
до 5 сигарет	4,9±1,7	10,3±5,5		> 0,05
5–10 сигарет	1,8±1,0	6,7±4,6		> 0,05
10–20 сигарет	0,6±0,6	6,7±4,6		> 0,05
> 20 сигарет	–	–		–
не курю	92,7±2,0	75,8±8,4		< 0,05
Сон				
до 6 годин	26,2±3,4	20,7±2,4		> 0,05
6–8 годин	64,6±3,6	69,0±8,6	< 0,001	> 0,05
> 8 годин	9,1±2,0	10,3±5,5		> 0,05
Підсолюю їжу	55,5±3,9	69,0±8,1		> 0,05
Переніс психоемоційні травми	38,4±3,8	17,2±3,3	> 0,05	< 0,05
Поєднує навчання з роботою	26,2±3,4	24,1±7,9	> 0,05	> 0,05
Водить автомобіль	18,9±3,0	41,4±9,1	> 0,05	< 0,05

Висновки

За рік навчання захворюваність студентів на артеріальну гіпертензію суттєво підвищилася. З них 59,4±3,0 % мають оптимальний артеріальний тиск, а 11,9±1,9 % – проблемний, з яких 10,5±1,8 % страждали від початкової гіпертонічної хвороби. За рік частота оптимального артеріального тиску зменшилася на 12,4±1,9 %, $p<0,001$, а проблемного зросла з 6,7±6,1 % до 11,9±1,9 %.

Перспективи подальших досліджень полягають у подальшому щорічному вимірюванні артеріального тиску, корекції соціальних умов протягом усього періоду навчання цих студентів.

Список літератури

1. *Вадзюк С. Н.* Функціональні особливості серцево-судинної системи в осіб 15–20-ти років з підвищеним артеріальним тиском /С. Н. Вадзюк, Н. О. Суслова // Запорізький медичний журнал. – 2007. – № 5. – С. 20–23.
2. *Давидович І. Є.* Медико-соціальні аспекти проблеми здоров'я населення України / І. Є. Давидович // Новости медицины и фармации. – 2007. – № 19(227). – С. 15–18.
3. *Каленіченко О. В.* Особливості функціонування серцево-судинної системи у студентів в умовах різних навантажень: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за спеціальністю 03.00.13 – фізіологія людини і тварин / О. В. Каленіченко. – Київ, 2008.
4. *Косинський Е. О*. Стан серцево-судинної системи студентів першого року навчання /Е. О. Косинський, Ю. М. Андрійчук, В. М. Ходінов // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2010. – № 5. – С. 79-81.
5. *Михальський А. В.* Психологічні особливості хворих гіпертонічною хворобою. Проблеми сучасної психології / А. В. Михальський // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інститут психології ім. Г. С. Костюка АПН України / за ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2010. – Вип. 9. – С. 127-138.
6. *Fatness,* fitness, and cardiovascular disease risk factors in children and adolescents / J. C. Eisenmann, G.J. Welk, M. Ihmels [et al.] // Med. Sci. Sports. Exerc. – 2007. – Vol. 39, № 8. – P. 1251-1256.
7. *Obesity* and related risk factors among low socioeconomic status minority students in Chicago / Y. Wang, H. Liang, L. Tussing [et al.] //Public. Health. Nutr. – 2007. – Vol. 10, № 9. – P. 927-938.
8. *Roseman M. G.* Examination of weight status and dietary behaviors of middle school students in Kentucky /M. G. Roseman, W. K. Yeung, J. Nickelsen //J. Am. Diet. Assoc. – 2007. – Vol. 107, № 7. – P. 1139-1145.

АРТЕРИАЛЬНОЕ ДАВЛЕНИЕ УКРАИНСКИХ СТУДЕНТОВ III КУРСА ТДМУ ИМЕНИ И. Я. ГОРБАЧЕВСКОГО

В. Л. Смирнова, Н. Я. Панчишин, А. А. Голяченко, Б. А. Голяченко (Тернополь)

Приведены данные об артериальном давлении студентов третьего курса ТДМУ имени И. Я. Горбачевского. Из них 59,4±3,0 % имеют оптимальное артериальное давление, а 11,9±1,9 % – проблемное, из них 10,5±1,8 % страдали начальной гипертонической болезнью. За год частота оптимального артериального давления уменьшилась на 12,4±1,9 %, $p<0,001$, а проблемного выросла с 6,7±6,1 % до 11,9±1,9 %.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: **артериальное давление, студенты.**

BLOOD PRESSURE OF UKRAINIAN THIRD YEARS STUDENTS OF TSMU BY I. Ya. HORBACHEVSKY

V. L. Smirnova, N. Ya. Panchyshyn, O. A. Holyachenko, B. A. Holyachenko (Ternopil)

The data on blood pressure of third year's students of TSMU by I. Ya. Horbachevsky are presented. 59,4 ± 3,0 % of them have optimal blood pressure, and 11,9±1,9 % – the problem, 10,5±1,8 % of whomh suffered from primary hypertension. Sn one year the frequency of optimal blood pressure has decreased on 12,4±1,9 %, $p<0,001$, and the problem has increased from 6,7±6,1 % to 11,9±1,9 %.

KEY WORDS: **blood pressure, students.**

Рецензент: д. мед. н., проф. О. Г. Шульгай.